BEZWAAR

Vianen

Stichting Boogbrug Vianen

Walkade 15
3401 DR IJsselstein
tel/fax 030 6872934
kvk 30150201
ING bank 67.54.19.484

datum:
20 augustus 2010

onderwerp:
PRO FORMA BEZWAARSCHRIFT
op het besluit van B&W gemeente Vianen
van 31 augustus 2010, kenmerk SOP/CJ/BRF1/29548
met betrekking tot de aanvraag tot aanwijzing Gemeentelijk Monument
van de boogbrug over de Lek bij Vianen-Nieuwegein

College van Burgemeester en Wethouders
gemeente Vianen
Voorstraat 30
4132 AS Vianen

Geacht College,

Hierbij maakt Stichting Boogbrug Vianen gevestigd aan de Walkade 15 te IJsselstein
ten huize van haar voorzitter
PRO FORMA BEZWAAR op het besluit van 31 augustus 2010, kenmerk SOP/CJ/BRF1/29548
met betrekking tot de aanvraag tot aanwijzing Gemeentelijk Monument van de stalen boogbrug
over de Lek bij Vianen-Nieuwegein.

Nadere redenen worden ingediend binnen de door u te stellen termijn.

namens Stichting Boogbrug Vianen

W.J. van Sijl
voorzitter

Stichting Boogbrug Vianen

Walkade 15
3401 DR IJsselstein
tel/fax 030 6872934
kvk 30150201
ING bank 67.54.19.484

datum:
27 oktober 2010

onderwerp:
BEZWAARSCHRIFT
tegen het besluit van B&W gemeente Vianen van 31 augustus 2010, met kenmerk SOP/CJ/BRF1/29548, tot afwijzing van de aanvraag tot aanwijzing van de boogbrug over de Lek bij Vianen-Nieuwegein als Gemeentelijk Monument

College van Burgemeester en Wethouders
gemeente Vianen
Voorstraat 30
4132 AS Vianen

Geacht College,

Hierbij maakt Stichting Boogbrug Vianen gevestigd aan de Walkade 15 te IJsselstein ten huize van haar voorzitter
BEZWAAR tegen het besluit van het College van B&W van de gemeente Vianen d.d. 31 augustus 2010, met kenmerk SOP/CJ/BRF1/29548, tot afwijzing van de aanvraag tot aanwijzing van de stalen boogbrug over de Lek bij Vianen-Nieuwegein als Gemeentelijk Monument.

zienswijze en belang van de rechthebbende
De Minister van Verkeer en Waterstaat, hierna genoemd Rijkswaterstaat, laat in een brief van 14 juni 2010 (bijlage 1) weten dat de sloop van de boogbrug binnen enkele jaren zal plaatsvinden en adviseert de gemeente Vianen en Nieuwegein om de boogbrug **NIET** op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen. Rijkswaterstaat baseert zich daarbij op de motivering van de Raad van State in de uitspraak van 22 augustus 2007.

In deze uitspraak is echter enkel aan de orde geweest of het monument voldoende rijksbelang had voor aanwijzing ervan als Rijksmonument. De motivering van de Raad van State kan derhalve niet een-op-een worden geprojecteerd op de onderhavige aanvraag. Voor de onderhavige aanvraag geldt immers een andere toets, namelijk of het object wegens zijn schoonheid, betekenis voor de wetenschap of cultuurhistorische waarde van belang is voor de gemeente.

In voormelde procedure bij de Raad van State heeft Rijkswaterstaat erkend dat de brug een hoge cultuurhistorische waarde vertegenwoordigt, maar de kosten voor het onderhoud van de brug zouden volgens Rijkswaterstaat niet opwegen tegen de cultuurhistorische waarde ervan. Rijkswaterstaat heeft zich daarbij gebaseerd op een Memo van haar eigen bouwdienst uit 1997,

de Bouwdienst Rijkswaterstaat te Diemen (bijlage 2), waaruit zou blijken dat de kosten van onderhoud van de oude Lekbrug hoger zouden zijn dan aanleg van de eerste en tweede Lekbrug en sloop van de oude Lekbrug.

Het voornemen van Rijkswaterstaat om de brug te slopen is nog steeds op dit 13 jaar oude Memo gebaseerd, terwijl dit dus achterhaald is door de feiten. De twee nieuwe Lekbruggen zijn immers in 1999 en 2003 gerealiseerd, zodat Rijkswaterstaat bekend kan maken welke kosten daadwerkelijk met de aanleg van deze Lekbruggen gemoeid zijn geweest.

Daar komt nog bij dat de kosten van onderhoud van de oude Lekbrug in voormelde Memo enkel zijn afgewogen tegen de kosten van de bouw van de twee - in 1999 en 2003 - gerealiseerde Lekbruggen. In de Memo zijn de (toekomstige) kosten voor de aanleg van een nieuwe 3e Lekbrug voor het langzaam verkeer niet meegenomen, terwijl in de plannen van 1997 al was opgenomen dat na verbreding van het A2 tracé Ouderijn-Everdingen naar 2 x 5 rijstroken er een nieuwe 3e brug voor het langzaam verkeer gebouwd zal worden. (bijlage 3).

Ook overigens valt er veel op voormelde Memo van Rijkswaterstaat af te dingen:

De bouw van een nieuwe brug kost FL 51 miljoen.
Herstel van de oude boogbrug kost FL 26 miljoen.
Hergebruik van de boogbrug is derhalve FL 25 miljoen goedkoper dan het bouwen van een nieuwe brug.

Rijkswaterstaat berekende tevens de onderhoudskosten over 100 jaar. Uit deze berekeningen blijkt dat het onderhoud van een betonnen brug voordeliger is ten opzichte van het onderhoud van de stalen boogbrug.
De onderhoudskosten van een betonnen brug bedragen totaal FL 55 miljoen en de onderhoudskosten van de boogbrug bedragen totaal FL 90 miljoen.

Bij bestudering van de cijfers valt onmiddellijk op dat in de onderhoudsberekeningen geen rentevoordeel is doorberekend. Wanneer voor de goedkopere optie (herstel boogbrug) wordt gekozen dan levert dit structureel een rentevoordeel op die de onderhoudskosten beïnvloeden. Voorts zijn de onderhoudkosten gebaseerd op technologische inzichten anno 1997 die achterhaald worden wanneer nieuwe en betere conserveringsmiddelen in de handel komen.

Ten slotte is bij de berekening van het onderhoud van de boogbrug ten onrechte uitgegaan van intensief gebruik van de brug door het snelverkeer van de A2. Wanneer de boogbrug gebruikt wordt voor langzaam verkeer dan kunnen de frequentie en de kosten van het onderhoud aanzienlijk beperkt blijven en kan de brug nog honderden jaren functioneren. Deze oplossing zal aanzienlijk goedkoper zijn dan de aanleg en het onderhoud van een nieuwe brug voor langzaam verkeer.

Belasting op het milieu bij bouw van een nieuwe 3e brug
Voorts heeft Rijkswaterstaat de belasting op het milieu niet bij haar berekening betrokken. Reeds in 2005 heeft TNO geconstateerd dat vervanging van kunstwerken (lees: bruggen) veel geld kost, veel verkeershinder oplevert en milieubelastend is "*levert afval op en verbruik van grondstoffen. Tevens blijkt dat wijzigingen in tracés slechts voor enkele jaren voorzien zijn. Daarna volgen dan mogelijk weer nieuwe aanpassingen welke vooraf niet goed te overzien waren waardoor mogelijk het relatief nieuwe kunstwerk ook weer vervangen dient te worden* (aldus: TNO rapport 2005-CI-R0048, DuCon Symposium 15 maart 2005, pag. 8 e.v.).

Wanneer de boogbrug gesloopt wordt en er een 3e nieuwe brug gebouwd moet worden kost de sloop van de boogbrug energie door versnippering van de stalen bovenbouw en de stenen onderbouw, het transporteren van de materialen en het omsmelten van het staal in de hoogovens. Tevens kost de bouw van een 3e nieuwe brug onevenredig veel energie en grondstoffen.

conclusie:
- Anders dan B&W in de laatste alinea (op pagina 4) onder de kop “besluit” suggereert, is het uitgesloten dat B&W ook maar enige “financiële overweging” heeft kunnen maken, omdat Rijkswaterstaat geen enkel inzicht heeft gegeven in de kosten die relevant zijn voor het maken van financiële afwegingen, te weten: de kosten die daadwerkelijk gemoeid zijn geweest met de aanleg van de twee gerealiseerde Lekbruggen, de totale kosten die gemoeid (zullen) zijn met de sloop van de oude brug en de bouw van de geplande derde brug, de kosten voor het onderhoud van een stalen boogbrug voor langzaam verkeer en de kostenbesparing ten gevolge van rentevoordeel;
- sloop van de boogbrug en bouw van een 3e nieuwe brug is verspilling van geld, energie en grondstoffen en leidt tot onnodige afvalproductie. Rijkswaterstaat heeft ook geen enkel inzicht gegeven in de belasting van het milieu bij sloop van de oude brug en de kosten die daarmee gepaard gaan;
- in het besluit is geen uitspraak gedaan over de geldverspilling en de belasting van het milieu.

Doortrekken tram naar Vianen
In bovengenoemde brief van Rijkswaterstaat wordt melding gedaan over een onderzoek door de BRU inzake het doortrekken van de tram naar Vianen.
Stichting Boogbrug Vianen heeft in 2007 om dit onderzoek verzocht bij toenmalig BRU-bestuurslid Tymon de Weger. Zij heeft toen bij het verzoek een sterkteberekening van ir. L. Oorschot, 2007 meegegeven waaruit blijkt dat de boogbrug voldoende sterk is (bijlage 4).
Uit het onderzoek van de BRU is gebleken dat het doortrekken van de tram om financiële redenen nog niet haalbaar is.

Over het doortrekken van de tram naar Vianen zijn meerdere studies gemaakt en aanbevelingen gedaan. Doortrekken van de tram naar Vianen wordt algemeen gezien als een vanzelfsprekende optie voor de toekomst.

2001: In “NAAR EEN BLAUWGROENE DELTAMETROPOOL, Projectgroep Randstadinbreng Vijfde Nota Ruimtelijke Ordening” wordt voor het eerst op randstedelijk niveau een extra regionaal (light) railnetwerk naar de Vianen geprojecteerd.
2007: In het onderzoek door de BRU (zoals hierboven gemeld) wordt voor het eerst een financieel haalbaarheids onderzoek gedaan.
2010: In het werkdocument “KRACHT VAN UTRECHT 2.0, Het duurzame alternatief Planstudie Ring Utrecht”, september 2010 wordt de boogbrug specifiek aangemerkt als brug waar de tram over heen geleid kan worden (bijlage 5).
De investeringskosten van het doortrekken van de tram naar het transferium van Vianen worden geraamd op €10 miljoen en verwacht wordt dat deze verbinding in 2024 gerealiseerd is.

conclusie:
- De boogbrug heeft voldoende sterkte, en breedte voor zowel tram- als langzaam verkeer;
- het doortrekken van de tram naar Vianen is een kwestie van tijd;

- het college heeft over het doortrekken van de tram geen uitspraak gedaan terwijl een hoogwaardige OV van economisch maatschappelijk belang is voor de gemeente Vianen.

Zienswijze Nieuwegein

In het besluit wordt de zienswijze van Nieuwegein meegewogen. Deze zienswijze is op vele punten aanvechtbaar en voor Stichting Boogbrug Vianen reden geweest om hiertegen d.d. 22 september 2010 in bezwaar te gaan.
Eén van de belangrijkste punten van bezwaar betreft de onjuiste zienswijze met betrekking tot het historisch belang van de brug. Het college van Nieuwegein suggereert dat de brug geen specifiek historisch belang heeft gehad voor de geschiedenis van Vianen en Nieuwegein.

Het verweer van de Stichting Boogbrug Vianen luidt:
De suggestie dat de brug geen specifiek historisch belang heeft gehad voor de geschiedenis van Vianen en Nieuwegein staat haaks op de canon van Nieuwegein, gepubliceerd op de website van de gemeente Nieuwegein. Hierin wordt uitgebreid aandacht besteed aan de geschiedenis van de brug. In deze canon wordt bevestigd dat de boogbrug voor Vreeswijk van groot belang is geweest. Deze voormalige zelfstandige gemeente heeft eeuwenlang een pontveer en vervolgens een schipbrug binnen haar grenzen gehad waar al het verkeer van Midden Nederland overheen geleid werd. Op deze specifieke oversteek zijn meerdere nationale plannen geprojecteerd waaronder een plan voor een hangbrug. Uiteindelijk werd met het Rijkswegenplan 1927 een definitieve brug geslagen die het Noorden met het Zuiden verbond. Vreeswijk en Vianen zijn gemeenten die door de geschiedenis van de pontveer en de schipbrug een directe en een specifieke historische verbinding met de boogbrug kregen.

In tegenstelling tot Nieuwegein heeft de Monumentencommissie van Vianen op 7 april 2010 positief geoordeeld over de aanwijzing van de Lekbrug als gemeentelijk monument: De commissie acht de brug behoudenswaardig vanwege het belang van de brug voor de beleving van de omgeving, het beeldbepalend karakter, de herkenbaarheid ervan in het landschap en de unieke vorm, maat en tijdstypering.

Dat de beleving van de brug ook in Vianen nu nog actueel is blijkt uit het feit dat de gemeente Vianen de boogbrug in het logo ter ere van haar 750 jarig bestaan heeft verwerkt. De boogbrug is ook het symbool (logo) van de Rotaryclub Vianen-Vreeswijk en van de Praktijk voor verloskunde “De Lekbrug” uit IJsselstein.

Bovendien is het draagvlak van de plaatselijke bevolking in geding. Van belang zijn de volgende uitingen van belanghebbende partijen en instanties die gericht zijn op het behoud van de boogbrug:
1. Historische Kring Nieuwegein; steunbetuiging (1998 en 2010)
2. Historische Vereniging Land van Brederode: steunbetuiging (2010)
3. Vrienden van de Boogbrug: 7841 handtekeningen, actie “Red de Boogbrug.NL” (2007)
4. steunbetuigingen politieke partijen uit Vianen CDA en Pv/dA (1998)
5. steunbetuigingen politieke partijen uit Nieuwegein CDA, Senioren 2000, VVD (1998)
6. Federatie Stichts Cultureel Erfgoed; steunbetuiging (1998)

De schoonheid in het landschap van de Viaanse brug die van verre waarneembaar is, is ook buiten Vianen en Nieuwegein niet onopgemerkt gebleven. De boogbrug heeft al veel toevallige passanten, toeristen, kunstenaars, architecten, professionele en amateurfotografen en geïnspireerd om foto’s en uitgebreide fotoreportages van de brug te maken. Zelfs op internationale fotowebsites zijn talloze foto’s van de brug te zien.

Rijkswaterstaat (directie Utrecht) heeft bij de opening van de nieuwe brug nota bene zelf een 4 delige boekenserie uitgebracht, waarin de boogbrug een prominente plaats inneemt.

Uit de vele geschreven artikelen (195 stuks) en de vele radio- en tv-uitzendingen (24 stuks) over het behoud van de boogbrug en het behoud van de 12 bruggen van het Rijkswegenplan 1927 kan worden afgeleid dat behoud van de bruggen sterk bij de bevolking leeft.

Willekeurig advies van de Gemeentelijke Monumentencommissie Nieuwegein
De monumentencommissie van Nieuwegein heeft 3 maart 2010 het verzoek tot aanwijzing van de boogbrug als gemeentelijk monument in haar vergadering behandeld. De commissie werkte met een beoordelingssystematiek waarin de waarderingscriteria werden uitgedrukt in een puntensysteem. De boogbrug kreeg 7,8 punten.
Uit de tabel waarmee gewerkt werd blijkt nu dat de boogbrug niet gewaardeerd is op de ensemblewaarde. De boogbrug behoort tot de groep van 12 bruggen die gebouwd zijn in het kader van het Rijkswegenplan 1927 en is met dit ensemble onlosmakelijk verbonden.

Zeven jaar geleden, in de vergadering van 24 juni 2003, heeft de Monumentencommissie van Nieuwegein de brug gewaardeerd in het kader van de ensemblewaarde en kwam toen op een score van 13 punten. Dit was toen aanleiding om het college positief te adviseren (op een score van 10 punten en hoger volgt een positief advies).

Omdat de boogbrug nog steeds onlosmakelijk met het ensemble verbonden is en dus ook nog steeds ensemblewaarde heeft dient de score uit 2003 met de score uit 2010 te worden gemiddeld waardoor deze uitkomt op (7,8 + 13) : 2 = **10,4** punten. Het gemiddelde ligt boven de 10 punten zodat de boogbrug een **positief advies** behoort te krijgen.

conclusie:
- Behoud van de boogbrug heeft een (aangetoond) groot plaatselijk, regionaal en landelijk draagvlak;
- de zienswijze van B&W Nieuwegein waarin onder andere wordt gesuggereerd dat de brug geen specifiek historisch belang zou hebben gehad voor (de geschiedenis van) Vianen en Nieuwegein of geen cultuurhistorisch belang (meer) zou hebben voor Vianen en Nieuwegein is in flagrante strijd met de feiten en kan derhalve evenmin voor B&W Vianen als argument dienen om de aanvraag af te wijzen.

Eerdere adviezen
In het besluit worden drie negatieve adviezen (1999 en 2000) opgevoerd. Deze adviezen zijn ontstaan naar aanleiding van een aanwijzingsverzoek op **rijksniveau**. Aan de orde is echter een aanwijzingsverzoek op **gemeentelijk niveau**. Hiervoor gelden andere criteria waar met name regionale en stedelijke belangen prevaleren.

Advies Commissie Monumenten en Binnenstad
De Commissie Monumenten en Binnenstad gemeente Vianen heeft de boogbrug op 7 april 2010 gewaardeerd op gemeentelijk niveau en adviseert **unaniem** positief over het verzoek om de brug als gemeentelijk monument aan te wijzen.
Zij heeft hierbij gekeken naar onder andere cultuurhistorische waarde en sociaal historische waarde en oordeelt als volgt:

"De commissie benadrukt de herkenbaarheid van de brug in het landschap; de brug is volgens de commissie een beeldbepalend element, van belang voor de beleving van de omgeving van Vianen als landmark. De brug is voor de gemeente uniek, in vorm, maat en tijdstypering en in die zin voor de gemeente behoudenswaardig."

conclusie:
- De CMB adviseert unaniem positief;
- de criteria waarop het advies is gebaseerd zijn van belang voor de gemeente Vianen en haar omgeving;
- het college schoffeert haar eigen monumentencommissie door haar advies niet over te nemen maar wel het willekeurig tot stand gekomen negatieve advies van de monumentencommissie Nieuwegein te laten meewegen.

Niet-aanwijzing door Nieuwegein en wel-aanwijzing door Vianen
Het argument om de boogbrug niet aan te wijzen om redenen dat buurgemeente Nieuwegein het 'niet doet' getuigt van onwil. Twee gemeenten kunnen wel degelijk een gezamenlijk object anders aanwijzen. Een voorbeeld ligt tussen Capelle a/d IJssel en Krimpen a/d IJssel waar tussen beide gemeenten een stormvloedkering (1958) ligt. Capelle a/d IJssel heeft dit object aangewezen als gemeentelijk monument terwijl Krimpen a/d IJssel deze aanwijzing niet heeft uitgevoerd.

Saillant detail: Rijkswaterstaat accept deze formele technische tweedeling.

De boogbrug ligt eveneens in twee gemeenten en de ene gemeente heeft mogelijk een grotere historische band met de brug dan de andere gemeente.
Vianen heeft in ieder geval een bijzondere sterke (historische) verbondenheid met de boogbrug. De gemeente Nieuwegein die in 1971 ontstaan is uit de gemeenten Jutphaas en Vreeswijk, blijkt vooralsnog minder verbonden te zijn met de boogbrug.

conclusie:
- Het argument faalt.

monumentaal belang staat niet in verhouding tot de noodzakelijke herstelkosten
De Stichting Boogbrug Vianen pleit sinds haar bestaan (1998) voor hergebruik van de boogbrug.
Zoals hierboven gemeld heeft Rijkswaterstaat plannen om een 3e brug, speciaal voor langzaam verkeer, in de toekomst in gebruik te nemen, terwijl de boogbrug hiervoor uitstekend dienst kan doen. Zelfs een toekomstige tram kan over de boogbrug geleid worden. Deze opties voor hergebruik zijn zeer reëel en wellicht veel goedkoper dan de onnodige sloop van de monumentale boogbrug en de aanleg van een 3e brug voor langzaam verkeer.

conclusie:
- Hergebruik versterkt het monumentale belang van de boogbrug en staat in positieve verhouding tot de onkosten van herstel van de boogbrug;
- het argument faalt in het kader van het hergebruik van de brug.

De adviezen van de CMB en de Monumentencommissie Nieuwegein zijn tegenstrijdig
Zoals hierboven gemeld is het advies van de Monumentencommissie Nieuwegein twijfelachtig omdat de ensemblewaarde, waar de commissie in 2003 zéér hoge waarden aan toekende, niet is meegenomen in de totaalscore.

Het college heeft onzorgvuldig gehandeld door het (positieve) advies van haar eigen monumentencommissie (CMB) af te zetten tegen het (twijfelachtige) advies van de monumentencommissie Nieuwegein en vervolgens hieruit te concluderen dat de behoudenswaardigheid van de boogbrug, niet onomstotelijk is vastgesteld, terwijl de CMB unamiem heeft geoordeeld dat de behoudenswaardigheid van de brug onomstotelijk vaststaat.

Voordat een college besluit op een aanvraag tot aanwijzing van een object tot gemeentelijk monument moet een deskundigenadvies worden ingewonnen bij de door haar ingestelde monumentencommissie. Een college kan dit advies alleen negeren als het advies onzorgvuldig tot stand gekomen zou zijn, maar dat is hier niet aan de orde. Een college dat de adviezen van haar monumentencommissie negeert, handelt uitsluitend in het belang van de eigenaar en handelt derhalve onzorgvuldig. Het college dient de belangen van de eigenaar zorgvuldig af te wegen tegen het advies van de monumentencommissie en de afweging van de belangen van de rechthebbende ten opzichte van de te beschermen waarden moeten bovendien uitdrukkelijk gemotiveerd in het besluit naar voren komen (de redengeving). Deze afweging ontbreekt echter in het onderhavige besluit, zodat het besluit onzorgvuldig tot stand gekomen is.

Het college kan niet beoordelen of een eenmalige investering van 25 miljoen gulden (ruim 11 miljoen Euro) voor het opheffen van achterstallig onderhoud aan de brug, zodat deze kan dienen voor langzaam verkeer wel of niet in verhouding staat tot het monumentaal belang van de brug, omdat het college onbekend is met de onderhoudskosten op lange termijn alsmede met alle (hierboven genoemde) kostenposten die met de sloop en verwijdering van de boogbrug en met aanleg van een nieuwe brug voor langzaam verkeer gemoeid zijn. De kans is groot dat deze kosten veel hoger zullen blijken te zijn dan de (onderhouds)kosten voor behoud van de boogbrug voor langzaam verkeer en in dat geval wegen de eigenaarsbelangen dus niet op tegen de monumentale waarden van de brug.

conclusie:
- Het besluit van B&W is onzorgvuldig tot stand gekomen.

In 2000 oordeelde de toenmalige Viaanse monumentencommissie negatief
Door terug te grijpen naar een oud (ondeugdelijk) advies, dat een voormalige Monumentencommissie heeft uitgebracht in het kader van de aanwijzing van de brug tot Rijksmonument (waarvoor een andere toets geldt), zet het college de door haar ingestelde monumentencommissie weer buitenspel. Zoals gezegd kan een college het advies van de door haar ingestelde monumentencommissie alleen negeren als het advies onzorgvuldig tot stand gekomen zou zijn.

In 2000 oordeelde de toenmalige monumentencommissie “Dorp Stad en Land” naar aanleiding van een verzoek tot aanwijzing rijksmonument over de esthetische beleving tussen de oude boogbrug en de nieuwe betonnen brug. Het oordeel leidde toen inderdaad tot een negatief advies. De bevindingen waarop dat advies was gebaseerd stonden echter haaks op de overwegingen die voor Rijkswaterstaat als nationale opdrachtgever en Zwarts & Jansma

Architecten als gezaghebbende ontwerpers juist van doorslaggevende betekenis waren geweest bij de keuze van het ontwerp. Beide partijen hadden bij het ontwerp van de nieuwe Lekbrug namelijk uitdrukkelijk rekening gehouden met de bestaande boogbrug, omdat tijdens de ontwerpfase (1997) nog het plan bestond om de bestaande boogbrug blijvend te laten functioneren (zie: Zwarts& Jansma Architecten: "Tweede en derde Lekbrug rijksweg A2, Vianen" aanvraag pag. 14).

Voorts was het oordeel van de monumentencommissie "Dorp Stad en Land" in strijd met het oordeel van E. Delgore die in het boek "BRUGGEN *Visie op Architectuur en constructie*", het volgende over de oude en nieuwe brug heeft geschreven:

citaat... *"De boogbrug bij Vianen werd algemeen bejubeld. In de oorlog is de brug meerdere keren verwoest en na de oorlog is hij herbouwd in de oorspronkelijke constructie.* ***Sinds 2001 zorgt de ernaast gelegen nieuwe brug voor een prachtig zijaanzicht."***

(M.M. Bakker en H.P. Klooster: Utrecht 2004: hoofdstuk "Verkeersbruggen over de grote rivieren", pag. 67 e.v.; uitgegeven door de Nederlandse Bruggen Stichting,)

conclusie:
- De toenmalige monumentencommissie "Dorp Stad en Land" heeft bewezen dat zij ondeskundig was op het gebied van bruggen. Bovendien is het advies van deze commissie gegeven in het kader van de aanvraag tot aanwijzing van de brug als Rijksmonument. Reden temeer om het advies van deze voormalige commissie buiten beschouwing te laten.

De boogbrug is niet op te vatten als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie
Volgens Stichting Menno van Coehoorn zijn de mitrailleurkazematten in de pijlers van de boogbrug uniek vanwege het feit dat deze kazematten reeds bij de bouw in de door Rijkswaterstaat voorziene ruimten zijn ingepast. Reden waarom Stichting Menno van Coehoorn heeft geoordeeld dat het verloren gaan van deze kazematten een groot verlies zou zijn voor ons nationale erfgoed en bepleit de kazematten weer zichtbaar en toegankelijk te maken.
De kwestie rond de kazematten is nog in volle gang. Met de brief van Stichting Menno van Coehoorn uit 2007 kregen de vergeten kazematten voor het eerst sinds decennia de nodige aandacht.

Uit de publicatie "Nieuwe Hollandse Waterlinie, Aanwijzingsprogramma, aanvullende wijzigingen en verfijning" d.d. 23 september 2009 van de RCE (pag. 25), waarbij Stichting Menno van Coehoorn een grote rol heeft gespeeld, blijkt dat bij de aanwijzing van de onderdelen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als beschermd rijksmonument rekening wordt gehouden met aanvulling en vervolmaking van de centraal geïnitieerde aanwijzingsprogramma's.

In de aanvraag (pag. 13) schreven wij dat de kazematten bij het herstel niet zouden zijn teruggebracht. Deze informatie is onjuist gebleken. Uit de laatste berichten van een forum op internet blijkt namelijk dat de ruimten van de kazematten nog steeds aanwezig en eenvoudig toegankelijk zijn. Weliswaar zijn de schietgaten dichtgemetseld en zijn de mitrailleurs verdwenen, maar verder is het verdedigingswerk bestaande uit pijlers, kazematten en brug nog geheel intact.
-zie voor details: http://www.fortificatieforum.nl onderwerp*: "Fortificaties van 1922 tot 1940"*

Hoe de verantwoordelijke instanties over de toekomstige waarden van de kazematten beslissen, daarover is nog geen duidelijkheid.

conclusie:
- In de pijlers zijn de kazematten nog steeds aanwezig;
- de gezaghebbende Stichting Menno van Coehoorn pleit voor bescherming en het zichtbaar maken van de kazematten;
- RCE heeft als gezaghebbende instantie nog geen uitspraak gedaan over het belang van de kazematten;
- het argument van het college dat de brug en de kazematten niet is op te vatten als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie is derhalve prematuur.

De boogbrug is niet uniek; vergelijkbare bruggen zijn reeds (rijks)beschermd
In de aanvraag (pag. 11) wordt aangegeven dat de Viaanse boogbrug de eerste grote brug is die geconstrueerd is met gesloten bogen en opgebouwd is uit plaatstaal. Om het plooien tegen te gaan zijn tegen de bogen vier verstijvingprofielen geklonken. Deze technologie die voortkwam uit een nieuw vormgevingsideaal is uniek en vormt een belangrijke overgang in de bruggenbouw. Voor het eerst werd er definitief afscheid genomen van de technologie van het vakwerkconstructie.
In het waarderingsrapport van de Nederlandse Bruggen Stichting (bijlage 6 van de aanvraag, pag. 8) wordt de brug wegens haar zeldzaamheid dan ook gewaardeerd als “in hoge mate” van belang.

In de procedure inzake de aanwijzing van de brug tot rijksmonument is de uniciteit van de Viaanse brug door de Minister van OCW uitgewerkt als een subcategorie van de subcategorie “boogbruggen met trekband”. Zij vond de subcategorie “boogbruggen met trekband” voldoende vertegenwoordigd. De minister verzaakte in te gaan op het argument dat hoewel de Viaanse boogbrug een ‘sub’sub’categorie was hier bijzondere en unieke vernieuwingen waren doorgevoerd.

Binnen het ensemble van de 12 bruggen die gebouwd zijn in het kader van het Rijkswegenplan 1927 vormt de Viaanse brug een unicum. De twee beschermde boogbruggen die net als de Viaanse boogbrug ook geconstrueerd zijn met een trekband liggen bij Hendrik Ido Ambacht en Zwolle. Deze beide bruggen hebben echter bogen die opgebouwd zijn uit een vakwerkconstructie en zijn derhalve niet toonaangevend voor het nieuwe vormgevingideaal van de moderne tijd.

In 2004 heeft Stichting Boogbrug Vianen een verzoek ingediend tot aanwijzing UNESCO-werelderfgoed. In dit verzoek staan de waardenstelling van het ensemble en de waarde van de Viaanse brug (bijlage 6). De waardenstellingen zijn dit jaar opnieuw door de Commissie Voorlopige Lijst Werelderfgoed in behandeling genomen. Het ensemble is één van de 30 kandidaten die in aanmerking komen voor selectie en nominatie (bijlage 7) zie ook www.voorlopigelijst.nl/commissie.

Sinds 1997 is met de publicatie “Bruggen in Nederland 1800-1940” de kennis over het ensemble een nationale zaak geworden. Vóór 1997 was het ensemble algemeen onbekend en haar geschiedenis was bijna vergeten.
Stichting Boogbrug Vianen werkt al jaren aan een inhaalslag.
Het ensemble bestaat uit 12 objecten die onderhevig zijn aan diverse krachten. De brug bij Zaltbommel is door beslissingen uit het verleden in 2008 gesloopt.
In het besluit wordt gesuggereerd dat door het wegvallen van de brug bij Zaltbommel de existentie van het ensemble verdwenen is. Dit is een drogredenering.

Erkenning van het nationale ensemble kost veel tijd en moeite. Voortschrijdend inzicht over jonge industriële monumenten gaat onverminderd voort. Stichting Boogbrug Vianen streeft en blijft streven naar nationale en internationale status van het ensemble. Het argument van Staatssecretaris van OCW anno 2007 dat vier beschermde bruggen voldoende is voor het behoud van de existentie van het ensemble kan geen stand houden. In de discussie over de bescherming van de Hollandse Waterlinie is thans komen vast te staan dat de verbindende factor tussen de zelfstandige objecten een buitengewone meerwaarde is. Vroegtijdige vernietiging van onderdelen dient derhalve voorkomen te worden.

conclusie:
- De boogbrug is uniek in haar soort. Deze brug is en blijft in hoge mate van belang wegens haar zeldzaamheid;
- de bekendheid met het ensemble groeit sinds 1997;
- het ensemble is getalsmatig aangetast maar in existentie spring levend.

Samenvattend bezwaar.

- Rijkswaterstaat heeft geen enkel inzicht gegeven in de relevante kosten noch in de belasting van het milieu bij sloop van de oude brug en de kosten die daarmee gepaard gaan.
- Het is dus uitgesloten dat B&W (relevante) “financiële overwegingen” heeft kunnen maken.
- Wanneer de boogbrug gebruikt wordt voor langzaam verkeer dan kunnen de frequentie en de kosten van het onderhoud aanzienlijk beperkt blijven en kan de brug nog honderden jaren functioneren. Deze oplossing zal aanzienlijk goedkoper zijn dan de aanleg en het onderhoud van een nieuwe brug voor langzaam verkeer en de sloop van de boogbrug.
- Sloop van de boogbrug en bouw van een 3e nieuwe brug is verspilling van geld, energie en grondstoffen en leidt tot onnodige afvalproductie.
- De boogbrug heeft voldoende sterkte, en breedte voor zowel tram- als langzaam verkeer.
- Het doortrekken van de tram naar Vianen is een kwestie van tijd.
- Het college heeft over het doortrekken van de tram geen uitspraak gedaan terwijl een hoogwaardige OV van economisch maatschappelijk belang is voor de gemeente Vianen.
- Behoud van de boogbrug heeft een (aangetoond) groot plaatselijk, regionaal en landelijk draagvlak.
- De zienswijze van B&W Nieuwegein waarin onder andere wordt gesuggereerd dat de brug geen specifiek historisch belang zou hebben gehad voor (de geschiedenis van) Vianen en Nieuwegein of geen cultuurhistorisch belang (meer) zou hebben voor Vianen en Nieuwegein is in flagrante strijd met de feiten en kan derhalve evenmin voor B&W Vianen als argument dienen om de aanvraag af te wijzen.
- De CMB adviseert unaniem positief.
- De criteria waarop het advies is gebaseerd zijn van belang voor de gemeente Vianen en haar omgeving.
- Het college schoffeert haar eigen monumentencommissie door haar advies niet over te nemen maar wel het willekeurig tot stand gekomen negatieve advies van de monumentencommissie Nieuwegein te laten meewegen.
- Hergebruik versterkt het monumentale belang van de boogbrug en staat in positieve verhouding tot de onkosten van herstel van de boogbrug.

- Het besluit van B&W is onzorgvuldig tot stand gekomen. Een college mag het advies van de door haar ingestelde monumentencommissie niet negeren.
- Het advies van deze voormalige monumentencommissie “Dorp Stad en Land” dient buiten beschouwing te blijven omdat deze commissie heeft bewezen dat zij ondeskundig was op het gebied van bruggen en omdat het advies van deze commissie is uitgebracht in het kader van de aanvraag tot aanwijzing van de brug als Rijksmonument.
- In de pijlers van de brug zijn de kazematten nog steeds aanwezig.
- De gezaghebbende Stichting Menno van Coehoorn pleit voor bescherming en het zichtbaar maken van de kazematten.
- RCE heeft als gezaghebbende instantie nog geen uitspraak gedaan over het belang van de kazematten.
- Het argument van het college dat de brug en de kazematten niet is op te vatten als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie is derhalve prematuur.
- De boogbrug is uniek in haar soort. Deze brug is en blijft in hoge mate van belang wegens haar zeldzaamheid.
- De bekendheid met het ensemble groeit sinds 1997.
- Het ensemble is getalsmatig aangetast maar in existentie spring levend.

Eindconclusie:
Het besluit van het College van Nieuwegein dient te worden heroverwogen.

namens Stichting Boogbrug Vianen

W.J. van Sijl
voorzitter

met dank aan:
Mw. Mr. E.D.M. Verboom
Advocaat & Procureur
Veldmaarschalk Montgomerylaan 629
Postbus 2018, 5600 CA Eindhoven

afschrift:
- Raad van de gemeente Vianen
- Commissie Monumenten en Binnenstad gemeente Vianen
- Het Kontakt, Algemeen Dagblad
- donateurs Stichting Boogbrug Vianen

bijlagen:

1. brief van de Minister van Verkeer en Waterstaat, 14 juni 2010
2. ingebrachten stukken bij Raad van State d.d. 5 juli 2007 door Rijkswaterstaat (e-mail versie via appart pdf-bestand)
3. dwarsdoorsneden van de drie bruggen over de Lek bij Vianen, 1997
4. sterkteberekeningen boogbrug i.r.m. sneltram: ir. L. Oorschot, 2007 (e-mail versie via appart pdf-bestand)
5. Kracht van Utrecht 2.0: Sneltram naar Vianen, 2010: pagina 63
6. Aanvraag aanwijzing Unesco Werelderfgoed, 2004 (e-mail versie via appart pdf-bestand)
7. Lijst van 30 voorgedragen kandidaten Werelderfgoedlijst, 2010

BIJLAGE 1

Gescand.

Rijkswaterstaat
Ministerie van Verkeer en Waterstaat

> Retouradres Postbus 24094 3502 MB Utrecht

Gemeente Vianen,
Postbus 46,
4130 EA VIANEN
t.a.v. J.C. de Jong

GEMEENTE VIANEN
Ingekomen
d.d. 15 JUN 2010
Corr.nr.P
Advies B&W:
B | S | Sop

Rijkswaterstaat Utrecht
Griffioenlaan 2
3526 LA Utrecht
Postbus 24094
3502 MB Utrecht
T +31(0)88 797 3111
F 088 7974001

Contactpersoon
Frank Waarsenburg
T 06 11 95 44 93
frank.waarsenburg@rws.nl

Ons kenmerk
RWS/DUT-2010/2516
Uw kenmerk
SOP/CJ/BRF1/28200
Bijlage(n)
--

Datum 14 juni 2010
Onderwerp Boogbrug over de Lek Vianen- Nieuwegein naast A2, reactie op aanvraag plaatsing gemeentelijke Monumentenlijst

Geacht College,

In uw brief van 12 mei 2010 verzoekt u mij mijn zienswijze kenbaar te maken over de aanvraag van de Stichting boogbrug Vianen. De aanvraag heeft betrekking om de boogbrug over de Lek tussen Vianen en Nieuwegein aan te wijzen tot gemeentelijk monument. Ik kan u het volgende melden:

De boogbrug over de Lek tussen Nieuwegein en Vianen is lange tijd onderwerp van discussie geweest naar aanleiding van de aanvraag van de Stichting Boogbrug om deze brug op de Rijksmonumentenlijst geplaatst te krijgen. De motivering in de uitspraak van de Raad van State (van 22 augustus 2007) om de boogbrug niet aan te wijzen als Rijksmonument wordt door mij nog steeds onderschreven. Ik adviseer u om die reden om de boogbrug **NIET** op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen.

Toelichting over voortgang van sloop boogbrug
Na de uitspraak van de Raad van State in augustus 2007 heeft het BRU nog 1 jaar de tijd gekregen van mij om de boogbrug te betrekken in een onderzoek voor het doortrekken van de sneltram vanaf Nieuwegein naar Vianen. Dit onderzoek is begin 2009 afgesloten met de conclusie de tramverbinding niet door te trekken. Door het Ministerie van Verkeer en Waterstaat heeft eind 2008 een prioritering van werkzaamheden plaatsgevonden. De financiële middelen worden eerst ingezet voor diverse Spoedwetprojecten. De sloop van de boogbrug is enkele jaren vertraagd. De sloop van de brug zal binnen enkele jaren plaatsvinden.

Een brief van gelijke strekking verstuur ik naar de gemeente Nieuwegein.

Met vriendelijke groet,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,
namens deze,
de directeur Wegen en Verkeer

ir. R.J.M. Splitthoff

DWARSDOORSNEDEN VAN DE DRIE GEPLANDE BRUGGEN OVER DE LEK
door Rijkswaterstaat
1997

In 'Situatie 2010' (onderste schema) is de boogbrug gesloopt en daarvoor in de plaats is een 3e nieuwe brug gepland.

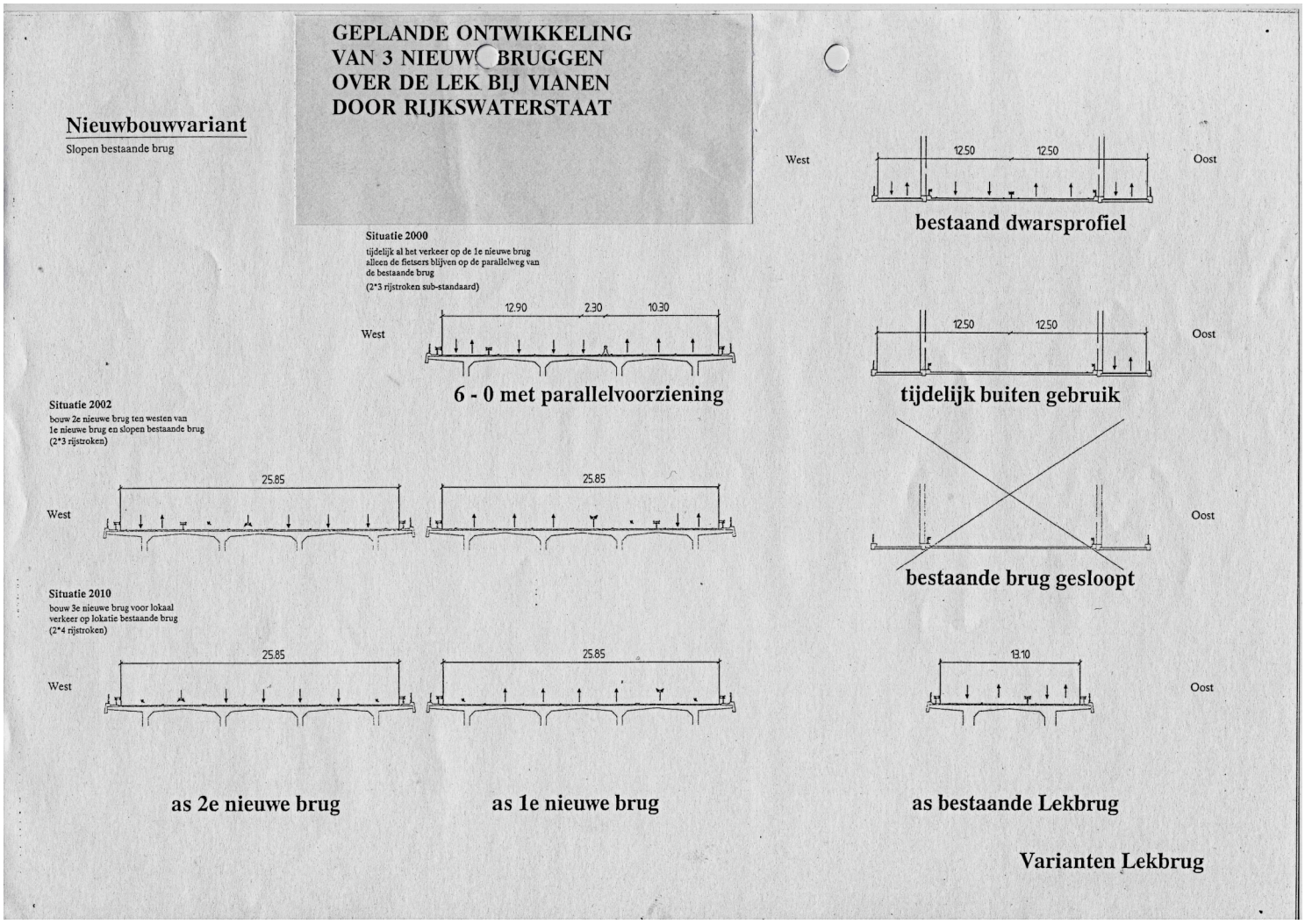

zie rapport http://www.appm.nl/downloads/116_kracht%20van%20utrecht.pdf

Sneltram naar Vianen

De geïsoleerde ligging van Vianen vraagt om een degelijke oplossing. De tot nu toe ongebruikte oude rijkswegbrug is een mooie drager van deze verbinding, die aansluit op het aan de vorige fase aangelegde spoor naar het transferium in Nieuwegein-Zuid. Bovendien wordt de reiziger weer in staat gesteld zijn auto te parkeren in een transferium en per sneltram door te reizen naar Nieuwegein, de Jaarbeurs of het stadshart van Utrecht of Vianen zelf.

Verwacht aantal reizigers

Realisatieperiode

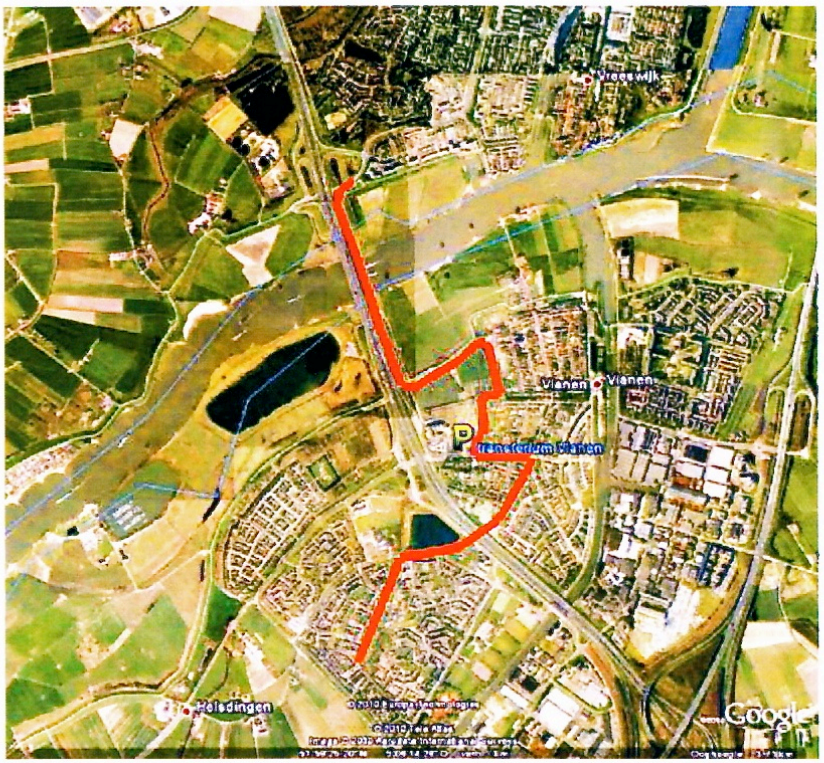

Bijlage 7

Overzicht kandidaten

Onderstaande kandidaten zijn eerder opgenomen op de Voorlopige Lijst 1994/1995:

Alblasserwaard Oost
Fort Vechten/de Burg bij Bunnik
Forum Hadriani – Romeinse nederzetting in Voorburg
Gouw en de Groetpolder
Nieuwe Hollandse Waterlinie
Noordoostpolder
Rivierduinen Swifterbant Visvijverweg/Noordertocht
Sanatorium Zonnestraal
Scheepswrakken Waddenzee west
Van Nelle fabriek
Wierden Middag Humsterland

De volgende kandidaten zijn aangemeld voor plaatsing op de Voorlopige Lijst:

Kandidaten	**Aangedragen door**
Afsluitdijk	Stichting de Afsluitdijk
Belfort Sluis	Gemeente Sluis
Binnenhofcomplex en omgeving Den Haag	Gemeente Den Haag
Bloembollenstreek	Gemeente Lisse
12 bruggen van het Rijkswegenplan 1927	Stichting Boogbrug Vianen
Eise Eisinga Planetarium	Stichting Koninklijk Eise Eisinga Planetarium
Friese Elf Steden	Provincie Friesland
Historisch centrum Breda	Gemeente Breda
Historische binnenstad Delft	Gemeente Delft
Historische buitenplaats Slot Zeist en Evangelische broedergemeente	Gemeente Zeist
Havengebied Spakenburg	Gemeente Bunschoten
Industriewand langs de Zaan	OVER-gemeenten (gemeente Oostzaan en Wormerland)
Kampen in de IJsseldelta	Gemeente Kampen
Kloosterkerk Den Haag	Stichting Kloosterkerk
Maatschappij van Weldadigheid	Provincie Drenthe, mede namens gemeenten Noordenveld en Westerveld
Marine Park Bonaire	Nederlandse Antillen
Markiezenhof Bergen op Zoom	Gemeente Bergen op Zoom
Museum het Schip Amsterdam	Museum het Schip
Nationaal Park Arikok en rotstekeningen Aruba	Aruba National Park
Panorama Mesdag Den Haag	B.V. Panorama Mesdag
Plantage Systeem van West Curaçao	Nederlandse Antillen
Polder Rondehoep Amstelland	Stichting Beschermers Amstelland
Raadhuis Hilversum	Gemeente Hilversum
Romeinse Rijksgrens Limes	Provincie Utrecht, mede namens provincies Zuid-Holland en Gelderland
Saba	Nederlandse Antillen
Staats-Spaanse linies Sluis	Gemeente Sluis
Teylers Museum	Teylers Stichting
Vallei van Rincon, Bonaire	Bestuurscollege Bonaire
Vestingwerken 's Hertogenbosch	Stichting de Citadel, stichting 's Hertogenbossche Monumentenzorg en de Bond Heemschut
Waterstad Gouda	Gemeente Gouda
Wervenstructuur Utrecht	Gemeente Utrecht